

## ***Je kind als bron voor succes***

### ***Over de behoefte van ouders hun kinderen te etaleren op sociale media***

door Erienne van der Veen

*Per toeval kom ik op YouTube een filmpje tegen van een klein meisje dat van haar ouders een grote verrassing krijgt voor haar verjaardag. Ze huilt van blijdschap en zegt haar ouders eeuwig dankbaar te zijn. Het filmpje is bijna 20 miljoen keer bekeken. Het account is van de moeder van het meisje. Ze blijkt nog een dochter te hebben, en van haar twee kinderen (5 en 10 jaar) plaatst zij bijna iedere week een filmpje over hun dagelijkse gebeurtenissen en gesprekken. Ik vind het schattig, dus abonneer me erop.*

### **Verandering in de media**

Sociale mediasites worden steeds populairder. Miljarden mensen over de hele wereld houden ervan af en toe een foto te posten, berichten te liken en filmpjes te kijken. Ook ik ben op bijna alle sites actief. Mijn timeline bestaat voornamelijk uit selfies, vakantiefoto's, eten en kleding. Door de toegenomen populariteit van sociale media neemt de hoeveelheid informatie die mensen delen in de vorm van foto's, filmpjes en verhaaltjes ook toe. Waar men het vroeger gewaagd vond een filmpje of foto van jezelf op internet te posten, zijn er tegenwoordig ontelbaar veel mensen die hun hele hebben en houden online zetten. Onder hen veel ouders, die het leuk vinden om grappige verhaaltjes en aandoenlijke foto's van hun kind online met anderen te delen. Maar wat is daarvan de invloed op kinderen?

*Ik kijk naar eerder geplaatste video's op het account en vind twee filmpjes van slaapkamerrondleidingen. In het eerste filmpje laat de oudste dochter haar slaapkamer zien. Iedere hoek van de kamer is door moeder vastgelegd, terwijl dochter vertelt wat er te zien is. Het meisje begint met haar verzameling sneeuwbolletjes. Ze heeft er een paar uit New York, uit Florida en ook uit San Francisco. Vervolgens laat ze een poster zien die ze heeft gemaakt, met foto's van haarzelf in een groot pretpark. Daarnaast hangt een fotokaart met de handtekening van haar favoriete zangeres, die ze ontmoet heeft. Na haar verzameling knuffels en Disneyposters zien we nog een plankje met zelfgeknutselde spullen. In het tweede filmpje laat de jongste dochter haar kamer zien. Ook die staat vol met knuffels, boeken en speelgoed en vol enthousiasme deelt ze dit alles met ons.*

*Op een ander filmpje van de jongste dochter zien we hoe zij fietst zonder zijwieltjes. Haar vader geeft haar een duwtje, waarna ze zelf wegfietst. Vervolgens stapt ze af en loopt naar haar moeder toe. "Vind je fietsen leuk?" vraagt moeder. "Uhu!" bevestigt het meisje. "Wie heeft je leren fietsen?" – "Papa." Moeder houdt haar hand omhoog voor een high five en het meisje doet mee. Ik moet toegeven, het is een aandoenlijk kind.*

### **Onderzoek**

Brits onderzoek heeft aangetoond dat 67% van de ouders in Groot Brittannië alleen berichtjes op Facebook plaatst over hun kinderen (Daily mail, 2014). De inhoud hiervan bestaat uit alledaagse gebeurtenissen, nieuwtjes, foto's en de verkoop van oud speelgoed. Iets meer dan de helft van deze ouders vindt het leuk om op te scheppen over hun kind en 42% zoekt steun bij andere ouders. Slechts 8% van de ouders geeft aan niets over hun kinderen op Facebook te plaatsen, voornamelijk om hen te beschermen.

*Op het account verschijnt opnieuw een filmpje. De oudste dochter van het gezin doet een oproepje aan iedereen om hun Instagram account te volgen. Ik doe het meteen. Vanaf dat moment krijg ik iedere dag een foto te zien van de kinderen. De ene keer eten ze een ijsje, de andere keer liggen ze op de bank televisie te kijken. Gek genoeg amuseert het me, alsof het foto's zijn van mijn eigen nichtjes.*

*Op een dag staat er een iets minder blij foto tussen. Het jongste meisje staat huilend op de foto. Het onderschrift zegt: "Dit doet ze nu al dagen, vanwege onze verhuizing. Ze mist haar vriendinnetjes en wil zo graag iemand om mee te spelen..."*

### **Je kind actualiseren**

De behoeftepiramide van Maslow geeft een ordening in vijf basisbehoeften van de mens. Onderaan de piramide staan de lichamelijke behoeften; de mens heeft lichamelijke verzorging, voedsel en slaap het meest nodig. Hoe verder je naar boven gaat, hoe 'luxer' de behoeften worden. Aan de top staat de behoefte tot zelfontplooiing. Martine Delfos voegt in haar boek 'De schoonheid van het verschil' nog een behoefte toe aan de Maslow-piramide, namelijk de actualisering van de kinderen. Daarmee bedoelt zij dat veel ouders hun kinderen willen ervaren als bron van hun eigen succes. Ze zegt: "Als Maslow (1908-1970) nog zou leven, zou hij mogelijk een zevende behoefte toevoegen, na de vervulling van de andere: de actualisering van de kinderen. (...) Ze willen door het succes van hun kinderen laten zien dat ze als ouders, ergo als mens, een succes zijn." (Delfos, 2010) Deze behoefte zien we terug in het plaatsen van foto's en filmpjes van hun kinderen op sociale media. Iedere activiteit, hoe alledaags ook, wordt vastgelegd en gedeeld met de wereld. Waar leidt dat toe? Martine Delfos vindt dat dit alles zwaar drukt op kinderen: "Het gevolg van de huidige belangstelling voor kinderen ... zou wel eens kunnen zijn dat we het risico lopen onze kinderen intellectueel te misbruiken." (Delfos, 2010) Anderen wijzen erop dat een dergelijke overdaad aan aandacht kan leiden tot narcistische trekjes bij kinderen.

*Weer verschijnt er in mijn lijst een nieuw filmpje van de schattige meisjes. Dit keer ligt de jongste dochter op de bank. "Lieverd," begint moeder. "Wat?" roept het meisje. "Wil je alsjeblieft voor altijd klein blijven?" Het meisje kijkt verbaasd en haar voorhoofd fronst: "Maar ik ga groeien." – "Nee!" roept moeder. "Maar ik ga groeien!" zegt het meisje weer. "Ik wil dat je voor altijd mijn baby-meisje blijft", smeekt moeder. Het meisje denkt na en herhaalt: "Maar ik ga groeien!" – "Nee!" roept moeder weer. Glimlachend duikt het meisje half weg onder haar dekens. "Maar ik ga groeien..." hoor je zacht. "Maar lieverd... je mag niet groeien!", blijft moeder volhouden. Het meisje kijkt quasi bedroefd. "Wil je voor altijd mijn baby-meisje blijven?" vraagt moeder. Dan roept het meisje met een babystemmetje: "Jaaa!" – "Echt waar?" roept moeder blij. "Jaaa!" zegt het meisje nogmaals. "Oke! Ik hou van je!" zegt moeder. "Ik hou ook van jou" en het meisje zwaait naar de camera.*

### **Narcisme**

In een artikel in De Psycholoog citeert Eddie Brummelman Theodore Millon: "Een idee, dat zijn oorsprong vindt in de sociale leertheorie, stelt dat kinderen juist narcistischer worden als hun ouders ze 'overwaarden': als ze door hun ouders worden gezien als een genie of een Godsgeschenk aan de samenleving." (Brummelman, 2016) Kinderen die deze boodschap van hun ouders krijgen kunnen zich gaan voelen en gedragen als prins of prinses. "Als kinderen werden overgewaardeerd door hun ouders, ontwikkelden ze meer narcistische trekken. (...) Overwaardering is de mate waarin ouders vinden dat hun kind specialer is en meer rechten heeft dan anderen." (Brummelman, 2016)

Dit brengt me bij de vraag: wat doet het met je als je moeder iedere week een foto of filmpje van jou op sociale media plaatst? Als zij iedere alledaagse gebeurtenis op camera vastlegt, compleet met interview? Als zij als reactie op je huilbui of woedeaanval haar mobiele telefoon pakt, een foto van je maakt en die op Instagram zet? Als zij aan de hele wereld laat zien hoe schattig je als peuter bent en ze je daarbij vertelt dat je niet mag opgroeien? Brummelman legt uit dat overgewaardeerde kinderen zich heel bijzonder kunnen gaan voelen en denken dat ze een voorkeursbehandeling verdienen. Is iemand echter niet zo van ze onder de indruk en krijgen ze een keer niet de waardering die ze gewend zijn, dan kunnen ze zich driftig en antisociaal gaan gedragen (Brummelman, 2016).

Op het laatst genoemde filmpje kwam een reactie van een andere moeder:

*“Je zult het je misschien niet realiseren, maar als je dit soort dingen aan je kind vertelt is dat niet goed voor haar ontwikkeling. Ze kan onbewust overtuigingen gaan ontwikkelen en zich schuldig gaan voelen over het feit dat ze opgroeit. Daarbij kan ze als ze ouder is en haar eigen weg gaat volgen het gevoel hebben dat ze jou als moeder verraden heeft.”*

De moeder van de meisjes reageerde: *“Ik denk dat het wel goed komt met haar :)”*

Laten we het hopen.

Dit artikel verscheen eerder in het magazine Kinderwijz.

©2016, Erienne van der Veen. Op dit artikel berust auteursrecht.